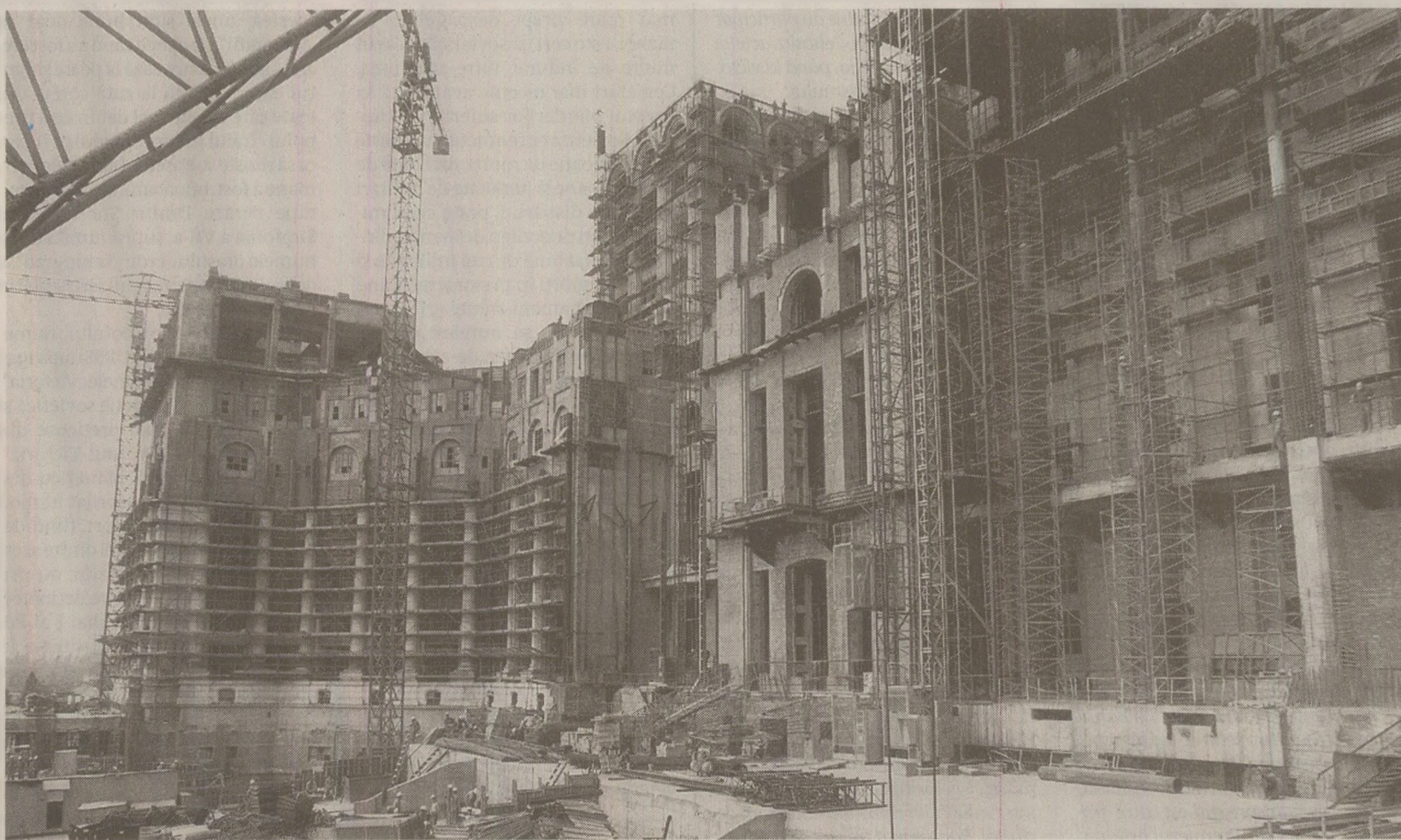

SÂMBĂTA, LA ORA 12:00, VENEA CEAUȘESCU LA CASA REPUBLICII

Șantierul de la Casa Republicii a constituit o prioritate pentru Nicolae și Elena Ceaușescu FOTO: Virgil Pavel/AGERPRES

Sfârșitul lui noiembrie, începutul lui decembrie. 1989. Imensul șantier al Casei Republicii. Ultima vizită a lui Nicolae Ceaușescu. Ultima dintr-un șir de vizite făcute săptămânal, fără excepție, timp de cinci ani. „Eram pe șantier când am fost anunțată că vine să vadă lucrările. M-am mirat, pentru că Nicolae Ceaușescu venea sâmbăta la ora 12:00, iar acum eram în cursul săptămânii. M-am scuturat un pic de praf și m-am dus să-l întâmpin. M-am mirat iar să-l văd singur, adică doar cu soția, Elena Ceaușescu, în timp ce de obicei era însoțit de un întreg alai de responsabilii din Comitetul Central sau mai știu eu care responsabilii în construcții. Foarte curios, nu știu unde dispărușese ceilalți. La fel de curios, în afară de mine nu mai venise nimeni de pe șantier să-l întâmpine.” Relatarea este a Ancăi PETRESCU. Proiectantul Casei Republicii, arhitec-

tu coordonator al echipei tehnice care a realizat Casa Poporului. În fiecare săptămână, timp de cinci ani, din 1984 și până la sfârșitul anului 1989, i-a prezentat lui Nicolae Ceaușescu schițele și machetele pentru fiecare colțșor din clădirea pe care a comandat-o. „La fiecare vizită pe șantier, eu - ca autor al proiectului - îl însoțeam mergând în dreapta lui Ceaușescu. În stânga mergea reprezentantul constructorului. În spatele nostru era plin. Acum m-am trezit singură. Ceaușescu era calm, dar slab și nerăsuț. Asta m-a mirat iarăși, deoarece el era foarte îngrijit și pedant. De obicei, când intra pe șantier se încheia la sașu, gest care mă impresiona mereu, căci dovedea respectul față de interlocutor, și își aranja părul cu un pieptănșu pe care îl avea mereu în buzunarul de la piept. Dădea mâna cu toată lumea pe care o întâlnea, se vedea că îi făcea

plăcere să vină pe șantier. La ultima vizită n-am stat decât eu cu ei. Parcă simțise toată lumea ce urma să vină și atunci dispărușera”, își amintește Anca Petrescu. În august 1990, Casa Republicii trebuia finalizată, urmând să devină sediul principalelor instituții cu caracter politic și administrativ ale țării: Marea Adunare Națională (Parlamentul), Consiliul de Stat (Guvernul) și Comitetul Central (conducerea Partidului Comunist Român). Timp de cinci ani, în fiecare sâmbătă, Ceaușescu vizita marile șantiere deschise în București ca să vadă mersul lucrărilor. De la ora opt dimineața începea programul acestor vizite. La ora 8:00 dimineața vizita șantierul de la Glinka, apoi urma metroul, Biblioteca Națională, Muzeul Național, iar în jurul orei 12:00 ajungea la Casa Republicii (actualul Palat al Parlamentului). Fiecare

vizită săptămânală era prilej de emoții atât pentru proiectant, cât și pentru constructor. „Se putea să nu-i placă ce îi prezentam, o machetă, un proiect. Sau, mai rău, ceea ce se turnase deja în beton. La ultima vizită n-au fost critici. Nici n-am avut ce să-i prezint. Mi-a spus doar să găsească soluții pentru steag. Steagul trebuia amplasat pe ultima terasă a clădirii, dar, acolo, vântul are o asemenea putere și este atât de tăios încât nici o pânză de steag nu rezistă. Am optat pentru realizarea lui dintr-o pânză de cort, cu găurele, pentru a micșora rezistența materialului la curenții de aer. Din această cauză, pânza părea stearsă, culorile nu mai erau intense. În fine, asta a fost ultima discuție cu Nicolae Ceaușescu: să găsească soluții pentru steag”, povestește Anca Petrescu.

(Continuare în pag. a III-a)

Amintirile lui Silviu Curticeanu despre Centrul Civic

După cum bine se știe, Casa Republicii face parte dintr-un întreg ansamblu arhitectural ce urma să delimita noul centru civic al Capitalei. Ideea concentrării într-un perimetru restrâns a principalelor organe ale puterii și administrației de stat a fost, cred, un reflex al conducerii centralizate, al concentrării puterii în mâna unei singure persoane. Locul principalelor edificii publice din jurul Casei a fost mereu schimbat pe planșe și machete până când fiecare și-a găsit în sfârșit, amplasamentul dorit: în fața Casei Republicii - sediul ministerelor, compus din două clădiri impunătoare, simetrice, așezate pe cele două laturi ale bulevardului, pentru a da contur imensei piețe

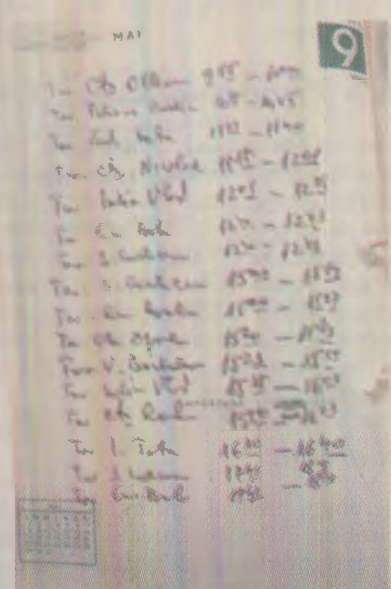
semicirculară; care ministere anume este mai greu de spus, fiind cunoscută numai de mine vreo zece variante considerate, la un moment dat, definitive; în toate variantele, o clădire era destinată organelor de sinteză - (planificare, muncă, statistică etc.), iar cealaltă ministerelor economice (construcții de mașini, metalurgie etc.); nu a intrat în discuție niciodată Ministerul de Finanțe care urma să rămână pe vechiul amplasament, înconjurat de sediile principalelor bănci; în spatele Casei Republicii era pus „să străjuiască” Ministerul Apărării Naționale, iar înspre latura de sud a clădirii trebuia să „lumineze” Casa Științei ce includea și un nou sediu pentru Academia Română.

Toate aceste edificii s-au ridicat la cota finală, cu interioare aproape în întregime finalizate, în aceeași stare de anxietate, diferență față de Casa Republicii fiind dată doar de frecvența și intensitatea scandalurilor ce se declanșau, întâmplările dramatice sau hilare au fost și aici multe, dar amintirea lor ar fi inutilă și plictisitoare, ele încadrându-se în scenariul cunoscut deja din relatările anterioare. Mult timp și energie a investit Ceaușescu în trasarea și realizarea marelui bulevard ce se deschidea în fața Casei Republicii, pe care l-a denumit, încă înainte de a se naște, printr-o ironie a sorții, al Victoriei Socialismului.

(Continuare în pag. a II-a)

AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

Marți, 9 mai 1989, Elena Ceaușescu a fost ocupată la birou ei de la CC cu primiri și convorbiri pe variate teme. Primul punct din agenda ei consemnează primirea lui Constantin Olteanu, secretarul CC cu propagandă, iar la ultimul este menționat timpul petrecut la Cabinetul 2 de Emil Bobu (17:41-18:20). În intervalul menționat, și-au lăsat consemnată prezența, înaintea de amiază, Poliana Cristescu (10:25-10:45), de două ori Emil Bobu, Silviu Curticeanu, Constantin Nicolae și Iulian Vlad (12:01-12:35). După-amiază, din anticamera Eleni Ceaușescu au fost înregistrați Silviu Curticeanu și Emil Bobu (ambii rechemați de câte două ori), din nou Constantin Radu și iarăși șeful Securității, generalul Iulian Vlad (15:35-16:03). Georgehe Oprea, Vasile Bărbulescu și Ion Totu au fost ceilalți interlocutori ai ei din acea după-amiază. Pentru cei din apropiere care

cunoșteau obiceiurile Tovarășului de-a lucra direct cu capii Securității și Armatei (deschizându-și singur chiar plicurile primite de la aceștia), va fi surprins prezența lui Iulian Vlad la Cabinetul 2. De două

ori în aceeași zi. Interogat de o comisie senatorială constituită pentru cercetarea evenimentelor de la 1989, Iulian Vlad (aflat atunci în detenție) a afirmat cu referire la întâlnirile sale cu Elena Ceaușescu: „S-a spus în presă că Securitatea era subordonată Eleni Ceaușescu, ceea ce nu este așa, raporturile mele de subordonare erau către Nicolae Ceaușescu. (...) Eu vorbeam rar cu ea, ministrul de Interne fiind acela care avea discuții cu ea aproape în fiecare zi. (...) și ei se dădeau informații din domeniul științei, arti sau informații cu caracter general, precum și pentru sectoarele pe care le coordona, din păcate sectoare importante și sensibile, și rezultatele se cunosc”. Ce fel de informații îi va fi oferit Iulian Vlad ori pentru ce misiuni a fost chemat la Cabinetul 2 în acea zi de mai '89? Arhivele n-au fost „desecretizate” nici la acest capitol.

Lavinia BETA

CALENDAR

9 mai (Marți)
Soarele a răsărit la 5:56, a apus la 20:29
Luna a răsărit la 8:48, a apus la 12:31
Sărbătoare creștină:
Sf. Prooroc Isaia; Sf. Mc. Hristofor; Aducerea moaștelor Sf. Ier. Nicolae la Bari (anul 1087)

S-a întâmplat la 9 mai 1989

● În cadrul unei conferințe de presă, președintele statului Palestina, Yasser Arafat, a lansat comunității internaționale un apel la acțiuni care să determine Israelul să înceteze actele de violență împotriva populației palestinieniene din teritoriile arabe ocupate. El a reafirmat în context hotărârea poporului palestinian de a continua revolta.

Anca ALEXE

JURNALE PERSONALE

9 MAI

Întoarsă de la Londra, unde am asistat la o reuniune la Royal Institute of British Architects, organizată de Jessica Douglas-Home. Ședința e prezidată de R. Hackney, consilierul printului Charles în materie de arhitectură. Un om foarte oficial, foarte politicos, interesat de problema satelor românești. Asistența se compunea din tineri istorici sau ziaristi conservatori, toți de primă mână, foarte bine informați. Un fotograf englez mi-a arătat sute de fotografii făcute pe când străbătea România ca turist. Erau de față reprezentanți ai organizației pentru salvarea satelor românești din Belgia, precum și câțiva români londonezi. Bițele sate au devenit obiectul unei adevărate competiții între unii și alții: persoane, organi-

JURNALUL ZILEI

S-au împlinit 112 ani de la proclamarea independenței României față de Imperiul Otoman și 44 de ani de la semnarea capitulării Germaniei în fața URSS. În timp ce naviga pe Marea Roșie, nava-mineralier Bechet a salvat 12 marinari yemeniți. Românii făceau speculă și cu plante medicinale. La Dalles, artă militanță.

Ziua independenței, ziua victoriei

1877 - 1945 - 1989 sunt axele temporale din construcția articolelor de fond publicate în această zi. La 9 mai 1877, România și-a proclamat independența de stat. 9 mai 1945, când Germania a sem-

nat a doua oară capitularea în fața reprezentanților Uniunii Sovietice, este considerat a fi în România sfârșitul celui de-al doilea război mondial. Iar prezentul lui 1989 era incununaarea oricărui eveniment cu semnificații pozitive din trecut.

(Continuare în pag. a II-a)

DIN PRESA EXILULUI

10 Mai - Ziua Națională a României

La 9 mai 1877, Mihail Kogălniceanu, ministrul de Externe al Principatelor Române, a citit în Parlament Declarația de Independență a României, semnată cu sângele românesc, vărsat pe câmpiile Bulgariei și recunoscută la Congresul de pace de la Berlin. 10 Mai, prin tradiție, a fost sărbătorită ca Ziua Regelui, persoana care a purtat Coroana, simbolul României independente. Coroana României este singura coroană regală din lume turnată nu din metale prețioase, ci din oțelul tunurilor inamice, capturate în Războiul de Independență din 1877-1878. La 23 august 1944, Regele Mihai I al României a citit la radio Comunicatul istoric care anunța lumii trecerea României în tabăra aliaților ei firești, democrațiile occidentale. A sosit momentul să facem cunoscut adevărul: după 23 august 1944, zeci de mii de români și-au dat viața pe front la cuvintele Majestății Sale, dar sacrificiul lor a fost folosit pentru instaurarea prin forță a sistemului stalinist. 23 august, actuala zi națională a Republicii „Socialiste” României a fost prezentată timp de 40 de ani ca o acțiune și victorie exclusivă a PCR.

Adevărata ZI NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI - 10 MAI - a fost interzisă în țară de partidul comunist, sprijinit „frățeste” de

tancurile lui Stalin, dar a rămas în inimile românilor și a fost sărbătorită de-a lungul a peste 40 de ani de patrioții din diaspora românească. Alăturându-se tradiției continuate de Exilul românesc, Gruparea România Liberă cere ca 10 Mai să redevină și să fie declarată în mod oficial Ziua Națională a României și cheamă toți fiii și fiicele României să sărbătorim această zi ca Zi Națională a României, a noastră, a tuturor. La 10 Mai 1989, albul să fie semnul de unire și forță românească, să purtăm brasarde cu culorile naționale și drapelule cu adevărata noastră stemă, lozinci cu cuvintele: Libertate și Independență și să cântăm: „Deșteaptă-te, Române!”. Facem apel la toți cei care sunt alături de noi și înțeleg tragedia națională a poporului român ca, în 10 Mai 1989, la ora 18:00, să se alature demonstrației noastre pasnice din fața ambasadelor RSR. (Textul a fost citit la congresul Partidului Radical Italian desfășurat la Budapesta pe 19 aprilie, de către un grup de inițiativă, în numele „României Libere”).

Lupta, nr. 121/1989

Arhiva Institutului Național pentru Memoria Exilului Românesc, Fond Dan Culcer

44 de ani de la victoria URSS împotriva Germaniei, sărbătoriți la București

Ce făceau oamenii obișnuți marți, 9 mai 1989, este greu de spus cu precizie. La nivel public și oficial, această zi trecea drept una deosebită. În primul rând, la Moscova, apoi în republicile sovietice și în celelalte capitale „frățeste”, ale statelor din Europa de Est aflate sub dominație sovietică. În a doua zi a lui Florar se sărbătorea ziua oficială a imperiului multietnic, echivalentul unei „zile naționale”. „23 augustul” românesc, cu tot cortegiul de festivități ce-au dat specificul acestei zile înainte de '89, multiplicat, amplificat, „croit” pe măsura unei superputeri, așa cum era URSS în 1989.

La București, presa a scris despre semnificația zilei de 9 mai în istoria

universală și în trecutul URSS. Ambasadorul E.M. Tiajelnikov a oferit o recepție, la monumentele ridicate în București pentru cinstirea memoriei eroilor căzuți în lupte s-au depus coroane de flori. O delegație reunind oficialități române și engleze a făcut același lucru la cimitirul de la Tâncăbești, unde odihneau militarii din Armata Majestății Sale, căzuți la datorie departe-departee, într-o țară îndepărtată din Europa de Est.

Pentru „marele frate de la răsărit”, 9 mai avea o încărcătură simbolică specială. Cu 44 de ani în urmă, în primele minute după ora 24:00, locuitorii ai uriașei Uniuni au aflat vestea că pentru ei al doilea război

mondial lua oficial sfârșit. La Berlin, mareșalul Iukov semna, în numele URSS, armistițiul cu Germania și punea astfel capăt războiului pe Frontul de Est. Pe flancul apusean, evenimentul se petrecuse cu o zi înainte, la 8 mai. Astfel că pentru două din cele trei mari puteri învingătoare în al doilea război mondial - Statele Unite și Marea Britanie - războiul se sfârșise la 8 mai, iar pentru cea de-a treia - Uniunea Sovietică - o zi mai târziu. Ziva de 9 mai era considerată un eveniment în Europa de Est, în vreme ce Occidentul i-a acordat o importanță mai redusă.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Atac cu cuțitul pentru tacâmuri de pui

Primăvara lui 1989. Mă întorceam de la școală mai devreme acasă. La ultima oră, cea de sport, tovarășa învățătoare ne lăsase să jucăm fotbal și, după ce ne-am certat vreo 20 de minute pe făcutul echipelor, ne-am băgat picioarele în el de fotbal și am plecat.

Acasă am descurat poarta cu cheia de la gât, am intrat în curte, am descurat ușa cu cheia de sub preș și mi-am pus ghiozdanul pe un fotoliu. Pe pat era un bilețel. „Vezi că ai chiftele pe masă în bucătărie și brânză în frigider. Să mănânci!”. M-am luat două chiftele și două felii de pâine. Am mâncat una și i-am aruncat-o pe cealaltă câinelui. Mirosea a pământ ud și era soare. Am ieșit din curte și m-am dus la alimentară, în fața căreia șase, șapte copii și vreo două babe așteptau pe scăunele să bage carne.

În primăvara lui 1989 aveam aproape 10 ani. Nu înțelegeam de ce trebuia să stai la coadă pentru niște tacâmuri congelate de pasăre, mie nu-mi plăcea carnea de pasăre, dar nu mi se părea rău că ai mei nu mă puneau să stau și eu acolo. Alimentară, cu scăunele. M-aș fi distrat toată ziua cu copiii de pe stradă. Jucam cărți, spuneam bancuri cu Bulă, discutam despre poncitori cu carbid, Rahan și filme la video. În apropierea alimentării se afla „întreprinderea”: niște clădiri vechi și dărăpănate, în care nu se producea nimic. Era, de fapt, sediul gunoierilor și era patrulea de un paznic tutungiu, care dormea într-un șezlong, lângă o sticlă de coniac cumpărat de la bodega Găbrinșu, și ea aflată în apropierea alimentării.

Nici nu-mi închipuiam că, în afară de pâinea prăjită, ar fi putut exista și un alt fel de pâine, caldă

(Continuare în pag. a II-a)

Nota Ambasadei României la Budapesta

Tovarășului Emil Bobu, Tovarășului Ion Stoian, Tovarășului Ioan Totu, Plenara CC al PMSU în 8 mai 1989, convocată pentru dezbaterile proiectului „Legii partidelor politice” a abordat un cerc mai larg de probleme, referitoare la situația generală a partidului și la procesele care se desfășoară în sânul acestuia, precum și la

raporturile PMSU cu societatea ungărilor. Plenara a hotărât, în principiu, convocarea în toamna acestui an a unei noi conferințe naționale a partidului, data exactă și procedura alegerii delegațiilor urmând să fie stabilite de viitoarea plenară din mai a.c. Conferința națională a PMSU ar urma să elaboreze o poziție unitară a partidului în legătură cu viitoarele

alegeri parlamentare, pentru consiliile populare și pentru funcția de președinte al Republicii.

Ea va fi chemată, de asemenea, să facă bilanțul politicii PMSU din ultimii cinci ani și să aprobe proiectul unui „regulament” de funcționare a partidului.

(Continuare în pag. a III-a)

zații, ziaristi care descoperă pentru prima oară peisajul rural din România.

Sanda Stolojan, Nori peste balcoane. Jurnal din exilul parizian. Traducere din franceză de Micaela Slăvescu. Revizuită de Sanda Stolojan, București, Humanitas, 1996, p. 297

București. Ziua lui I, cu care iau masa, târziu. Aceleași lamentații, din care încerc să discern sinceritatea de ficțiune. Vrea să mă înduioșeze? Oricum, dorința nu e stinsă, numai oboseala mea împiedică efuziunile de altădată. - Seara, vorbit la telefon cu Ianoși, va trebui să le fac o vizită, mi sime întotdeauna foarte bine cu ei. Zice că și Zigu s-a oferit să discute cu Mosu, după, eu m-aș duce în audiență, păcat că n-am venit ieri, când avea ore de primire, așa fi putut intra fără probleme.

(Continuare în pag. a II-a)

ARTICOLUL ZILEI

INDEPENDENȚĂ ȘI UNITATE

Națiunea română sărbătorește an de an, la 9 mai, două evenimente cu în-cărcătură deosebită în importanță și semnificații în îndelungata ei istorie.

9 mai 1877. Dată asociată în mentalitatea colectivă națională de Independență. Atunci Parlamentul țării a proclamat în entuziasmul unui întreg popor independența absolută de stat a României. Faptul dobânda nu doar semnificația înscrisei pe harta politică europeană a unui nou stat cu drepturi depline, egal cu celele, ci mai ales pe aceea a încununării unui întreg trecut de luptă cu izbânda unui ideal pentru care s-au jertfit nenumărate generații de români.

În vâltoarea luptei pentru menținerea ființei politice de sine stătătoare, poporul român a clădit, concomitent, o altă dimensiune a devenirii sale istorice. Unitatea. Nevoit, generații după generație, să-și apere dreptul sacru de a fi stăpân siesi, făurăr al destinului propriu, poporul român și-a unit, la vreme de primejdie, totalitatea forțelor sale, circumstanțe în care s-a cimentat, cu forța legității istorice, unitatea țărilor române, Muntenia, Moldova și Transilvania. Fapta lui Mihai Viteazul la 1600-1601, care a unit cele trei țări române a fost tocmai expresia acestei necesități logice de unire în același corp politic a tuturor țărilor locuite de români.

La 1859, unirea Moldovei și Munteniei și făurirea României moderne a fost un prim pas către împlinirea acestei legități istorice. Iar la 9 mai 1877, România își proclama independența absolută de stat. Independența a trebuit pecetluită cu jertfe de sânge în războiul purtat, la sud de Dunăre, alături de armatele ruse, împotriva forțelor militare ale Imperiului otoman. „Oștile noastre – arată secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu – au luptat pe teritoriul Bulgariei timp de aproape șase luni, luând parte la grele bătălii, până la victoria finală împotriva Imperiului Otoman. În asaltul redutelor Plevnei, în luptele de la Grivița, Rahova, Smârdan și în alte bătălii, ostașii români au dovedit un eroism fără seamăn, ducând mai departe tradițiile glorioase de la Rovine, Călugăreni și Vaslui, afirmând încă o dată înaltele virtuți ale poporului nostru, capacitatea sa de a-și cuceri cu arma în mână drepturile fundamentale, libertatea și independența. În aceste lupte

Războiul de independență a intrat în mitologia poporului român încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Gravurile epocii înfățișau întâlnirea lui Carol I cu Osman Pașa în ajunul căderii Plevnei FOTO: Arhivele Naționale

au luat parte 52.000 de ostași, din care peste 10.000 și-au dat viața”. Cu cererea independenței depline de stat a marcat deschiderea unei etape noi în lupta românească pentru libertate, unitate și prosperitate. În împrejurările primei conflagrații mondiale a secolului, în urma războiului întregirii naționale, în 1918 s-a realizat Marea Unire, care a consemnat desăvârșirea statalității românești independente.

9 mai ca dată istorică prilejuiește rememorarea unei alte izbânde strălucite a poporului român în neîncetata sa stăruință de a-și apăra independența și unitatea. La 9 mai 1945 s-a consemnat sfârșitul celei de-a doua conflagrații mondiale în Europa prin înfrângerea Germaniei naziste.

La 23 august 1944 în România s-a declanșat, sub conducerea unei largi coaliții politice democratice, făurite de Partidul Comunist, revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, care a marcat și începutul războiului, alături de Națiunile Unite, împotriva Germaniei naziste și Ungariei horthyste. Afirmând în chip răscăpat drept țel al acestui

război apărarea propriei independențe și unități național-teritoriale, România a angajat toate disponibilitățile sale umane și materiale în gigantica luptă împotriva fascismului. De la început, intrarea României în războiul antihitlerist a avut o influență considerabilă asupra desfășurării acestuia, amplificându-i substanțial succesele, grăbind înfrângerea Reich-ului hitlerist. Între 23 și 31 august 1944 forțele militare și populare românești au aplicat Wehrmacht-ului o usturătoare înfrângere. Au fost eliberați circa 150.000 km pătrați din teritoriul național – aici se aflau obstacole militare de anvergură, favorabile unei defensive îndelungate: linia fortificată Focșani, Nâmolosa, Brăila și aliniamentul montan Carpați; au fost scoase din luptă efectivele Wehrmacht-ului echivalente cu șase divizii, s-au capturat importante cantități de armament și tehnică de luptă. Prin lipsirea Wehrmacht-ului de cele două obstacole militare mai sus menționate s-a deschis înaintării rapide a forțelor armate sovietice, alături de care lupta Armata română, două direcții strategice de valoare continentală:

câte Peninsula Balcanică și spre Europa Centrală. În aceste condiții, dispoziții german amenajate în Balcani – circa 900.000 de militari – a trebuit abandonat în luna octombrie 1944. Un analist militar, atunci combatant în Wehrmacht, a afirmat după război că, în cazul organizării defensivei germane pe linia Focșani, Nâmolosa, Brăila, Peninsula Balcanică ar fi reușit să controleze cel puțin treimea Reich până la sfârșitul conflagrației. Totodată, trupele române, deschizând dincolo de Munții Carpați, în Podișul Transilvaniei, sudul Crișanei și Banat un nou front european de luptă împotriva fascismului, cu o anvergură de 900 km, au facilitat în mod considerabil ofensiva dinspre sud-est către granițele Germaniei. Premierul britanic, Winston Churchill, remarcă, „Trecerea României de partea Aliaților a adus rușilor un avantaj extraordinar de mare; ei vor atinge Belgradul, Budapesta și, probabil, Viena, înainte ca puterile occidentale să fi străpuns linia Siegfried (frontierele vestice ale Reich-ului – n.n.)”.

Anchetă istoriografică a stabilit, cu multănd efectele militar-strategice, lo-

gistic și politice ale revoluției române din august 1944, că desfășurarea victorioasă a acesteia a adus prețioase beneficii coaliției Națiunilor Unite, scurtând cel de-al doilea război mondial cu peste 200 de zile. Dar contribuția României la marea victorie din mai 1945 nu s-a cantonat doar la cescintele de anvergură ale revoluției din august 1944. Armata română, sprijinită de întreaga națiune, a continuat lupta, alături de trupele sovietice, pentru eliberarea părții de nord-vest a țării răpita de Ungaria horthystă prin ordosul Diktat fascist de la Viena (30 august 1940). După eliberarea întregului teritoriu național la 25 octombrie 1944, Forțele române au participat la eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și a unei părți din Austria, până la victoria finală asupra fascismului.

Aplicarea acestui efort militar de dimensiuni considerabile a necesitat o masivă mobilizare a resurselor națiunii, desfășurată de partidul comunist sub deviza „Totul pentru front, totul pentru victorie!”. O sinteză a efortului românesc în războiul antihitlerist este edificatoarea contribuția majoră avută la obținerea acestei mărețe izbânde. De la Marea Neagră până în cadrul teritoriului boem, circa 1.700 km, Armata română a eliberat peste 200.000 km pătrați de sub ocupația inamicului, în România, Ungaria, Cehoslovacia și Austria. În cele 263 de zile de luptă – de la 23 august 1944 până la 12 mai 1945, dată la care rezistența înverșunată a dușmanului în fața ofensivei trupelor noastre a încetat – forțele române au cucerit 20 de masivi munți, au forțat sau trecut 12 mari și mici râuri și au eliberat 8.717 localități, între care 138 de orașe. Ostașii români au provocat inamicului mari pierderi în personal, echivalente cu efectivele a peste 15 divizii ale Wehrmacht-ului. Aproape 170.000 de militari români au dat tribut de sânge măreței victorii asupra fascismului. În intervalul celor aproape două luni de război, România a trebuit să acopere și cheltuielile financiare și în mărfuri derivate din stipulațiile Convenției de armistițiu încheiat cu Națiunile Unite la 12 septembrie 1944. Echivalentul în dolari al efortului românesc de război se cifrează la 1,2 miliarde de dolari (valută 1938), de patru ori bugetul statului pe exercitiul financiar 1937-1938. Dr Mihail E. IONESCU Flacăra, nr. 17/1989

44 de ani de la victoria URSS împotriva Germaniei, sărbătoriți la București

(Urmare din pag. 1)

Oficial, la 9 mai, sovieticii sărbătoreau „sfârșitul războiului împotriva fascismului”. Participarea Uniunii Sovietice la al doilea război mondial s-a făcut cu pierderi uriașe, măsurate în vieți omenești și pagube materiale. Chiar dacă URSS a „umflat” apoi statisticile – include ironic în categoria minciunilor cu pretenții deștiințificate – cu scopul de a obține o sumă cât mai mare drept despăgubiri de război, este cert că sovieticii au avut multe de îndurat între 1941-1944. Cercetări mai recente avansează în dreptul pierderilor suferite de Uniunea Sovietică cifre amețitoare: peste zece milioane de morți, mai bine de șase milioane și jumătate de militari morți sau dispăruți, peste cinci milioane luați prizonieri de inamic, dintre care mai bine de trei milioane și jumătate morți în prizonierat. Când destine de oameni, frânturi ori schimbate pe vecie, se numără cu milioanele, însăși ideea de-a mai ține socoteala pare vecină cu absurdul.

Începând cu 1945, „Ziua Victoriei” a fost exploatată propagandistic de statul sovietic. Emoția, durerea și tristețea – adevărate – milioanele de cetățeni ai URSS care trăiau nemulțumit drama războiului, pe front, în spatele lui, în teritoriul ocupat de nemți au fost abil speculate și fructificate. Bunăoară, pentru propagandă, veteranii de război s-au dovedit a fi mână cerească. În jurul lor s-a creat un fel de cult, s-au testat și-au întretinut legende. Statul le-a acordat unele drepturi în plus față de cetățenii obișnuiți și a întors în folosul propriu drama acestor oameni. În jurul datei de 9 mai, veteranii erau invitați în școli să po-

vestească elevilor despre ororile războiului. An de an, erau chemați la Moscova să defileze la parada de 9 mai. Încă o dată, istoria era chemată să lucreze în folosul prezentului.

Războiul a devenit una dintre marile teme ale artei sovietice postbelice. În funcție de contextul politic, dar și de înzestrarea nativă desemnată indeobște prin vocabula „talent”, scriitorii, artiștii plastici, muzicienii ori cineștișii au creat sute de opere. Dintre acestea, unele sunt bune doar ca „fotografii” ale epocii când au fost create. Altele promovează la poate singurul examen sută la sută corect din toate câte există – cel dat în fața timpului. Trailul în Leningradul ce încerca să reziste sub asediul armatelor germane a fost, bunăoară, izvor de inspirație pentru Dmitri Shostakovich: Simfonia a VII-a, supranumită după numele orașului-erou „Leningrad”, a devenit în timp simbolul rezistenței în fața invadatorului.

Tot ca efect al războiului, nenumărate fetițe născute în URSS după 1945 au fost botezate cu numele „Victoria”. Cea mai înaltă distincție sovietică și una dintre cele mai prețioase din lume se chema „Ordinul Victoria”. Medalia din platină, bătută cu diamenți ai URSS care trăiau nemulțumit drama războiului, pe front, în spatele lui, în teritoriul ocupat de nemți au fost abil speculate și fructificate. Bunăoară, pentru propagandă, veteranii de război s-au dovedit a fi mână cerească. În jurul lor s-a creat un fel de cult, s-au testat și-au întretinut legende. Statul le-a acordat unele drepturi în plus față de cetățenii obișnuiți și a întors în folosul propriu drama acestor oameni. În jurul datei de 9 mai, veteranii erau invitați în școli să po-

Cristina DIAC

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Însă eu nu am nici un chef să-l caut pe Moșu. Nu sunt încă decis ce să fac. Lăsat vorbă lui Niki că am venit. Să mă sfătuiesc neapărut cu el. Mircea Zăciu, Jurnal IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 437

Vălenii și alții, la Unatinski, video cu „Numele trandafirului”, după Umberto Eco, cu Sean Connery. Bună realizare. Se putea mai bine decât atât? Ei rămân la filmul cu Richard Chamberlain, pe care eu l-am văzut. Dumnealor vin pe la orele 23:15 de la București, aurite... C. Trandafir, Jurnal în curs de publicare la Editura Libra

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Atac cu cuțitul pentru tacâmuri de pui

(Urmare din pag. 1)

Treptat, părinții veneau de la serviciu și îi înlocuiau pe copiii de la coadă, așa că, pe la 3:00, ne-am mutat tabăra pe trotuarul celălalt. Pe la 3:30 a venit mașina cu carne și oamenii s-au strâns dintr-o dată. Doi inși în halate bleumarin au băgat câteva lazi înăuntru, apoi au închis ușa după ei. După un sfert de oră, vânzătoarea a deschis cliștia din ușă și multimea a zvacnit de nerăbdare.

Ca de obicei, se dădea tacâmuri de pui și, tot ca de obicei, oamenii se certau, acuzându-se reciproc că nu se respectă ordinea, că unii cumpără prea multe pungi și că nu le mai ajung celor din spate. Dintr-o dată, doi bărbați au ieșit din grămadă de oameni. Unul-l pocnit pe celălalt. Cel lovit s-a dat câțiva pași înapoi, s-a împiedicat și a căzut în fund. Apoi s-a ridicat și a urlat un „Futu-ți biserică-mă-tiii!”. Era tatăl unei fete care locuia într-o casă veche, chiar vizavi de alimentară, un imobil fără apă și canalizare, împărțit de mai multe familii. Omul a trecut în viteză strada și a dispărut în curte. După cele

câteva secunde de buimăceală, multimea și-a reîndreptat atenția asupra pungilor de tacâmuri congelate, pe care mâna durdulie a vânzătoarei le scoate prin cliștia ușii.

Dar lupta pentru cele două pungi cu carne a fost întreruptă din nou. Omul a ieșit din curte, a trecut strada din doi pași și a ridicat brațul spre fața celui înăuntru, apoi a dus mâna la nas, s-a uitat în palmă și a scos un urlet. Vedeam abia acum că omul care ieșise din curte ținea în mână un cuțit mare, de bucătărie. Se întoarse, suflând greu, cu spatele spre victimă. Victima se așeză pe treapta unei case de lângă alimentară. Își sprijinea fruntea cu mâna dreaptă și picăturile de sânge cădeau celor din spate. Vânzătoarea, care scosese capul pe deschizătura din ușă și privea destul de plitistic scena, și-a revenit repede și, în mai puțin de cinci minute, ultimele pungi cu tacâmuri se vânduseră. După încă cinci minute, s-a auzit un țipăt: era soția celui tăiat la nas. Femeia s-a repezit la soț și a încercat să-i ridice capul. Omul a împins-o cu cealaltă mână, ea s-a întors spre bărbatul cu cuțit și a început să-l injure. Atacatorul tăcea. Era foarte

calm și părea obosit. A pus cuțitul pe pervazul unei ferestre și s-a întors spre propria nevăstă, care plângea. Vizavi de alimentară, noi, copiii, ne uitam cu ochii holbați ca la o scenă dintr-un film cu karate.

După încă zece minute a venit o mașină de miliție. Ne-am fi dorit să vedem cum un milițian scoate niște căușe și-l leagă pe agresor, dar, spre dezamăgirea noastră, n-a fost ca în filme. Un milițian a luat cuțitul de pe pervaz și l-a aruncat în portbagaj. Cei doi bărbați au intrat calmi în Dacia care n-a demarat în trombă, ci s-a oprit brusc, după doi metri, cu motorul înecat. Apoi a pornit iar, într-un nor de gaze de esapament. Încet, oamenii au început să plece. Ușa din fața treptei pe care stătuse rănitul s-a deschis și cineva a presărat puțin cenușă pe băltoaca de sânge. Noi, copiii, am stat până mai târziu. Din când în când, mai trecea câte un puști care nu fusese de față la bătăie. Îi povesteam întâmplarea și adăugam tot mai multe amănunte. Pe la 7:00, gașca s-a spart. În seara aceea, cartierul a mâncat ciorbă de pasăre. Cărlin PRUTEANU

Amintirile lui Silviu Curticeanu despre Centrul Civic

(Urmare din pag. 1)

Are multă vreme indoieli în legătură cu lungimea lui și, din acest motiv, îl oprește mai întâi în Piața Unirii, apoi la intersecția cu Strada Mărășești, apoi la „Cornul Caprei”, acolo unde un stălp înalt indica axul principal al Casei Republicii, ca în cele din urmă să-l prelungească până în Șoseaua Mihai Bravu; soluția finală a fost justificată de multe interese urbanistice ale edililor Capitalei, dar și de intenția evidentă, cel puțin pentru mine, a lui Ceaușescu de a asigura „Casei” o cât mai mare perspectivă; caută cele mai bune soluții în legătură cu lărgimea și configurația bulevardului și are când înțelegerea de a asculta părerea unor reputați botaniciști din toate centrele universitare cu privire la speciile de arbori ce urmează a fi plantați; organizează un adevărat concurs pentru realizarea fântânilor arteziene și dă câștig de cauză

Ancă Petrescu – care i ghicește din nou exact gândurile – pentru realizarea fântânilor principale din Piața Unirii; aprobă, după multe ezitări, o machetă a clădirilor, ce marchează bulevardul, realizată de Institutul Proiect București, și lucrările încep, deși, conform obiceiului, mai rămân încă multe și spi-noase probleme de rezolvat; vrea ca interioarele acestor clădiri să fie mai generoase, dar dă repede „cu băta în baltă” și le reduce pe parcurs atât gradul de finisare, cât și suprafața pentru a le apropia de „standardele locuințelor-tip” ca să albe „conștiința împacăată”, dispune mobilarea câtorva apartamente finisate deja și așază el, cu mintea și cu mâna lui, mobilierul din încăperea pentru a-ți lăsa impresia că te poți mișca și respira în voie.

Silviu Curticeanu, Mărturia unei istorii trăite. Imagini suprapuse, București, Editura Albatros, 2000, p. 329-330

(Urmare din pag. 1)

Nici un nume, cu excepția celui de Ceaușescu, nu era citat cu referire la 1877 sau 1945!

România – a patra forță a coaliției antihitleriste

În cinstea „Zilei victoriei împotriva fascismului”, ambasadorul URSS la București E.M. Tjajelnikov oferise o recepție. Cu același prilej au fost depuse coroane de flori la Monumentul Eroilor Luptei pentru Libertatea Poporului și a Patriei, Monumentul Eroilor Patriei și Monumentul Eroilor Sovietici din București.

Și la Cimitirul din Tâncăbești al militarilor britanici căzuți în al doilea război mondial se depuseseră coroane de flori. Dintre personalitățile prezente la solemnitate au fost amintii George Rădulescu, vicepreședintele Consiliului de stat, Lina Ciobanu, viceprim-ministru al Guvernului, și însărcinatul cu afaceri ad-interim al Marii Britanii la București, Alan R. Clark.

Statutul de țară învinsă conferit României de Conferința de Pace de la Paris (1946) trecea sub tăcere. Sub raportul corectitudinii politice a momentului, țara era prezentată „a patra forță a coaliției antihitleriste”. Adică, alături de Aliați, se subînțelegea... țara învingătoare.

JURNALUL ZILEI

PROFUNDA RECOMANDĂRIE PENTRU REMANCIEREA OPEREI DE DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE A LOCALITĂȚILOR PATRIE, ANGAJAMENT FERM DE A ÎNFRĂȚI EXEMPLARI POLITICI PRITIVOLII SI STATULUI

Telegrama adresată tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, prezidiu Republicii Socialiste România

IN SPIRITUL SARCINILOR SUBLIMATE LA SEDINTA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C. Învățămintul – factor esențial al pregătirii multilaterale a tinerei generații pentru muna și viață

Miss Porțelan

Fabrica „Porțelanul” din Alba Iulia era una model: exporta produse în 27 de țări, fusese distinsă de opt ori cu „Ordinul Muncii” și de trei ori cu titlul de „Erou al Muncii Socialiste”. Colectivul de muncă al unei asemenea întreprinderi nu putea fi altfel decât cu inițiativă. Printre care și Concursul „Miss Porțelan” – câștigat în 1989 de Alina Romcea de la CTC, iar în 1988 de Monica Stan, decoratoare la atelierul de creație.

Nici măcar într-o asemenea competiție însă, fetele nu se recomandau singure. Ci la propunerea organizației UTC. Iar frumusețea lor era certificată prin rezultatele în muncă, comportare demnă în familie și societate. Și nu în cele din urmă contau aptitudinile artistice, căci probele de talent și cultură generală atârnavă greu la o „Miss”, muncă, tinerete și frumusețe.

Speculă cu plante medicinale

„Din natură adunate, pentru om cu sănătate” e titlul unui articol publicat în revista Flacăra la rubrica „Inteligenta românească în acțiune”. Documentarea s-a făcut la „Plafar” Cluj-Napoca, firma numărul 1 a fitoterapiei românești. 110 centre de achiziții procurau atunci ierburile de leac pentru „Plafarul” clujean, „Plafarul” fie le livra fabricilor de medicamente, fie le punea în vânzare sub formă de ceaiuri.

Madonna și Michael Jackson

La sfârșitul anului, Michael Jackson spera să dea lovitură prin dublu LP cu toate succesele sale de la începutul carierei încoace. După o pauză de un an, revenise și Madonna, stărnind cu videoclipul „Like a Prayer” un nou scandal. Chiar dacă radioul și televiziunea română nu cumpăraseră niciodată dreptul de difuzare pentru asemenea cântăreți, românii erau la curent cu asemenea noutăți muzicale. Le difuzau posesorii de video-uri.

Prestigiul obligă

„Omăgiu fierbinte” jubileului primului 1 Mai sărbătorit oficial în România au adus și plasticienii. În expoziția deschisă la Săliile Dalles, lucrările admise nu puteau fi militante. Și cum altfel puteau fi probate militanțismul, patriotismul și angajarea decât prin înfățișarea chipurilor luminoase ale Tovarășului și Tovarășei? Cei mai severi cu propria imagine dintre artiștii recurgeau la „trucul” cu „frumusețile și realizările noi ale patriei”.

Urgențe în agricultură

În agricultură nu-i timp de sărbători. Conform Școlii, lozincile mobilizatoare ale acelei etape din campania de primăvară au fost: Întreprinderea culturilor în timpul optim!; Atenție sporită calității culturilor!; Intense acțiuni pentru strângerea furajelor!; Amplă mobilizare de forțe în toate sectoarele!; Restul – locuri, oameni și fapte... în vorbă ca la Școlia!

Faptă bună pe Marea Roșie

În timp ce venea din India, navigând pe Marea Roșie, nava-mineralier Becht, comandată de Marcel Zărea, salvase, în condiții de furtună, 12 marinari yemeniți. Echipajul vasului pescăresc „Numa al Nassr” se afla într-o avansată stare de epuizare, după o derivă de 20 de zile, cu proviziile de apă terminate și ambarcațiunea defectă. După primele îngrijiri, marinarii au fost debarcați în rada Portului Hodeidah, spre bucuria familiilor.

Lavinia BETA

DIN ARHIVA CC AL PCR

Raport cuprinzând măsurile organizatorice pentru încadrarea în termenele aprobate privind terminarea edificiului Casa Republicii

I. Lucrări de construcții și instalații

Lucrările ce au mai rămas de executat în perioada următoare se grupează pe următoarele categorii mai importante: fațade curți interioare executate din piatră artificială; finisare cu mozaic sau marmură a teraselor de la cotele +41,50; +31,50 și +25,50; trotuare de circulație pietonală în jurul edificiului; finisarea caselor de scări și montarea parapetelor la scările cu trepte din mozaic; tencuirea pereților în vederea asigurării fronturilor de montaj pentru decorațiunile din lemn; zugrăveli și vopsitorii la pereți și plafonare în special în spațiile reprezentative.

În vederea executării acestor lucrări la termenele aprobate și asigurarea concomitentă a desfășurării în bune condiții a lucrărilor de celelalte subantreprize de specialitate (marmură, lemn, montaj instalații, dotări etc.), în urma analizei efectuate cu toți factorii de răspundere, a rezultat necesitatea luării următoarelor măsuri tehnico-organizatorice:

a) în vederea cuprinderii cu efective existente a fiecărei categorii de lucrări enumerate mai sus, acestea s-au redistribuit pe formații de muncitori și spații, stabilindu-se în acest sens sarcini concrete pe zile și operațiuni. De această activitate răspund tovarășii: Cârstea Florea, g-ral lt Bogdan Constantin și ing. Iliescu Iordan.

b) prelungirea programului de lucru în funcție de necesități și condițiile existente la fiecare loc de muncă, în acest fel se prevede să se lucreze în program prelungit de 12 ore cu efectiv de circa 1.800 oameni la tencuiri, pardoseli din mozaic și parchet, montaj tâmplărie, zugrăveli-vopsitorii etc.

c) Pentru urmărirea și supravegherea modului cum se desfășoară lucrările pe șantier, acestea au fost repartizate cu răspunderi directe cadrelor de conducere din cadrul Oficiului Economic Central, „Carpați”. Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Industrializării Lemnului și Materialelor de Construcții, Ministerul Construcțiilor Industriale, Ministerul Transportului și Telecomunicațiilor și Truștii Antrepriză Generală, „Carpați” conform celor prezentate în anexa;

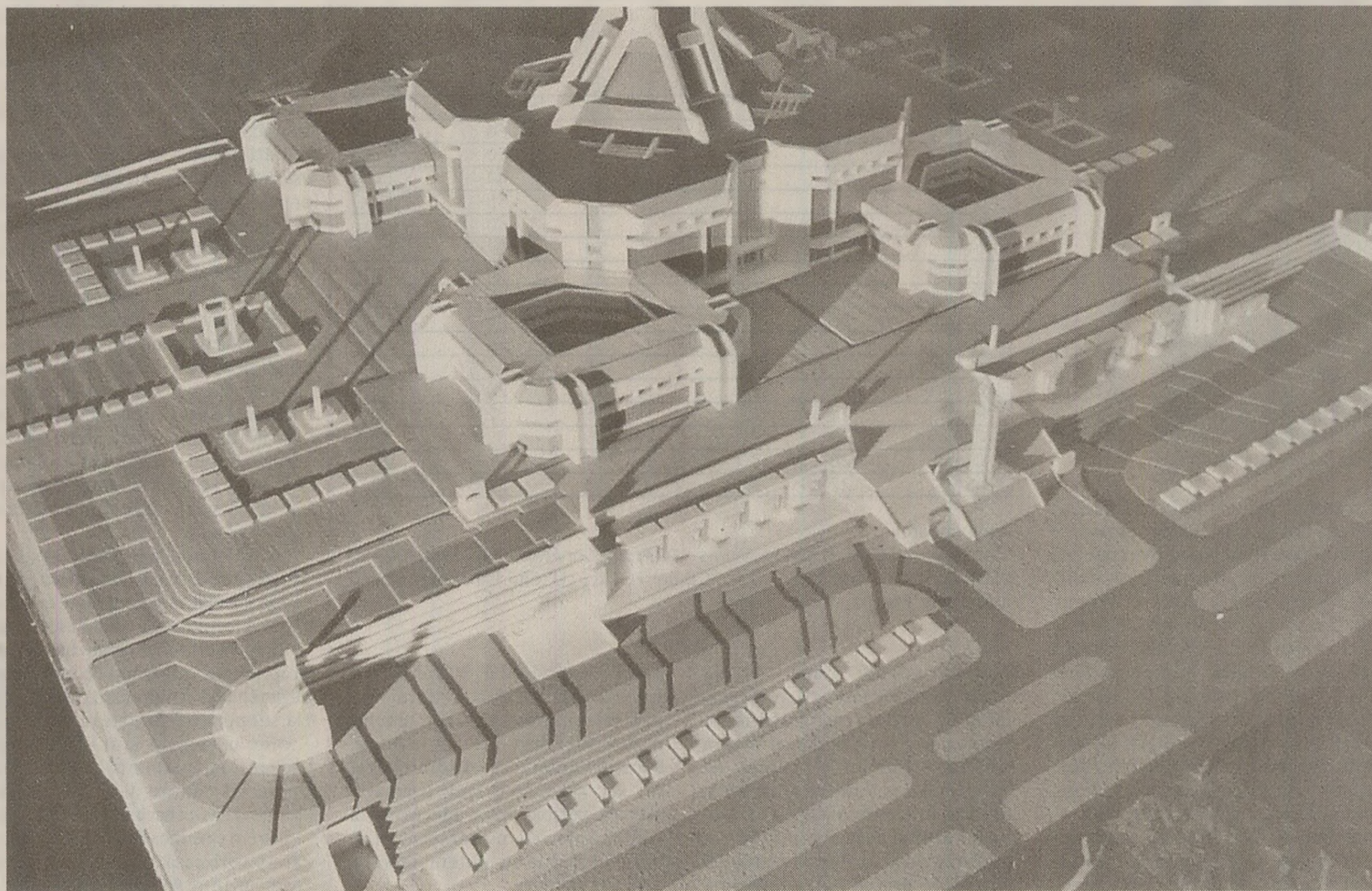
d) pentru completarea efectivelor de zidari, mozaicari, tâmplari, parchetari și zugrav-vopsitori, meserii la care în această perioadă se înregistrează un deficit, s-a luat măsura atragerii de efective din unitățile de construcții existente ale Ministerului Apărării Naționale și Truștii Antrepriză Generală, „Carpați”. Această activitate va fi coordonată de tovarășii g-ral lt Bogdan Constantin și ing. Iliescu Iordan;

e) în vederea rezolvării operative a problemelor privind unele detalii de proiectare, s-a reorganizat permanenta zilnică pe șantier a proiectanților din toate specialitățile, activitate de care răspund tovarășii: ing. Costescu Romulus, arh. Petrescu Anca, arh. Vlădescu Nicolae și arh. Belea Romeo;

f) stabilirea cu subantreprize de specialitate pentru montajul marmurei, pietrei și lemnului, a condițiilor de predare a fronturilor de montaj și de desfășurare a lucrărilor acestora în așa fel încât să se poată desfășura concomitent mai multe genuri de lucrări cu asigurarea tuturor condițiilor de calitate. De această activitate răspund inginerii-șefi de antreprize;

g) pentru scurtarea duratei de execuție la o serie de lucrări de construcții (tencuiri, decorații ipsos, zugrăveli și vopsitorii, pardoseli marmură sau parchet) se va asigura încălzirea suplimentară cu aeroterme a spațiilor respective și se vor utiliza reactivi sau aditivi pentru întărirea și uscarea rapidă. În locurile unde este posibil se va organiza prepararea mecanică la fața locului a mortarelor sau prefabricarea unor elemente decorative de pereți sau pardoseli;

h) pentru asigurarea ritmică a materialelor și subsansamblurilor necesare se va organiza împreună cu Secția Gospodărie și Consiliul Central de Control Muncitoresc al Activității Economice și Sociale un control la toate

Ridicarea Casei Republicii a mobilizat forțe importante din domeniul construcțiilor, arhitecturii etc. Printre proiectele arhitecturale s-au numărat și variante futuriste, asemănătoare clădirilor italiene construite în timpul lui Mussolini

fabricile și întreprinderile care concurează la realizarea acestui edificiu;

i) în vederea reducerii deplasărilor personalului muncitor care în prezent se efectuează pe distanțe de circa 1,7 km se propune utilizarea temporară a spațiilor nou-create în zona stadion pentru vestiare, magazii de scule și dispozitive și magazine de mâna, urmând ca această incintă să fie izolată prin blocarea legăturii cu edificiul.

II. Lucrări de pietrărie și montaj decorații din lemn la interior

A. Lucrări la fațadele exterioare

La această categorie au mai rămas de executat în perioada următoare trei lucrări mai importante:

– finalizarea fațadei par executate din piatră naturală, cuprinsă între cotele -2,40 și +31,50;

– finisarea și completarea fațadelor 13 Septembrie, Victoriei Socialismului și Izvor;

– montarea pieselor de racord ale fațadelor cu trotuarul perimetral și a scăriilor principale și secundare de intrare în edificiu.

Pentru terminarea la termenele aprobate a acestei categorii de lucrări s-au luat următoarele măsuri organizatorice:

a) aducerea în zonele de montaj a tuturor pieselor prelucrate de la unitățile furnizoare și din depozitele intermediare, până la 16 octombrie 1989;

b) desfășurarea pe două schimburi a lucrărilor de montaj pe fațada parc și a montajului pieselor de racord ale fațadelor cu trotuarul;

c) desfășurarea tuturor lucrărilor de montaj și finisaj sub directă conducere a inginerilor-șefi de antreprize și a cadrelor din conducerea Truștii Antrepriză Generală Construcții Montaj și Reparații Brașov.

B. Lucrări de montaj marmură sau piatră la interioare

Pentru terminarea lucrărilor de decorații cu marmură sau piatră la interioare s-au adoptat următoarele măsuri:

a) desfășurarea proceselor de prelucrare mecanică de debitare, formatare-semifabricate, degroșare prin copiere și de prelucrare mecanică finală cu absolut toate mașinile din dotare în regim de lucru continuu, precum și generalizarea regimului prelungit de 12 ore pentru toți lucrătorii din atelierele de prelucrare;

b) urmărirea zilnică prin dispeceri din partea Centralei materialelor de construcții a stadiului execuției și livrării pieselor pe fiecare unitate prelucrătoare și adoptarea măsurilor operative ce se impun;

c) deplasarea la unitățile prelucrătoare a proiectanților de stereotomie din cadrul Ministerului Industrializării Lemnului și materialelor de construcții, pentru acordarea asistenței tehnice;

d) expedierea la Casa Republicii a pieselor în ansambluri sau subsansambluri în ordinea de montaj;

e) completarea forțelor de montaj și finisaj cu încă 300 de oameni prin selectarea din cei care încheie lucrările de montaj la fațade, precum și din alte unități ale ministerului și consiliilor populare județene și introducerea regimului de lucru în două schimburi în zonele unde sunt asigurate toate condițiile.

De organizarea și desfășurarea proceselor de prelucrare a pieselor din marmură și de montaj a acestora răspund directorul general adjunt al Centralei materialelor de construcții și al Grupului de marmură, directorul general al Centralei materialelor de construcții și Cristea Marin – adjunt al ministrului.

C. Lucrări de montaj decorații din lemn la interioare

Pentru finalizarea execuției și montajului confecțiilor fixe din lemn s-au luat următoarele măsuri:

a) desfășurarea procesului de prelucrare mecanică și de finisaj în întreprinderile de prelucrare a lemnului în regim continuu;

b) deplasarea proiectanților confecțiilor din lemn la unitățile prelucrătoare pentru asigurarea asistenței tehnice;

c) execuția confecțiilor din lemn pe ansambluri și subsansambluri în ordinea de montaj;

d) urmărirea zilnică prin dispeceri din partea Centralei de prelucrare a lemnului a stadiului execuției și livrării confecțiilor pe fiecare unitate prelucrătoare și adoptarea măsurilor operative ce se impun;

e) aducerea în spațiile de montaj din Casa Republicii a tuturor confecțiilor terminate și execuția lucrărilor de montaj de toate echipele din unitățile prelucrătoare sub directă conducere a inginerilor-șefi sau șefilor secțiilor care au executat confecțiile; precum și de câte un dispecer al Centralei de prelucrare a lemnului.

De desfășurarea lucrărilor de execuție și montaj al confecțiilor din lemn răspund directorul general al Centralei de prelucrare a lemnului și Cristea Marin, adjunt al ministrului.

III. Lucrări exterioare

Au mai rămas de executat următoarele categorii de lucrări:

– finisarea și finalizarea împrejmui-

rii în zonele Izvor-Coșbuc, 13 Septembrie și Mihai Vodă nou;

– pavarea drumurilor de acces la Comitetul Central, Consiliul de Stat și la platformele Marii Adunări Naționale de la cotele -15,00 și -9,00;

– finalizarea zidurilor de sprijin și a cabinelor de poartă de pe platforma Marii Adunări Naționale;

– finalizarea rețelei exterioare de apă, canalizare și iluminat exterior;

– aducerea și nivelarea pământului vegetal pe platformele Marii Adunări Naționale și a Consiliului de Stat.

Pentru executarea acestor lucrări au fost luate următoarele măsuri organizatorice:

a) repartizarea spre execuție a împrejmuirii la patru antreprize, care acționează pe fronturi distincte, cu formații dimensionate numeric și pe meserii. Răspund de această activitate: ing. Rădulescu Mircea, ing. Călin Ion, ing. Ghețu George, ing. Colonic Alexandru;

b) organizarea lucrărilor în două schimburi și asigurarea iluminatului artificial. Răspunde ing. Istrătescu Gheorghe;

c) organizarea a trei poligoane de turnare a prefabricatelor din beton pentru garduri. Răspunde ing. David Constantin;

d) dublarea capacității de tăiere pe șantier a pavelor din anezit pentru pavaul în zonele de drum în curbă. Răspunde ing. David Constantin;

e) urmărirea zilnică a transportului pavelor și al bordurilor de la furnizori la șantier. Răspunde ing. Rădulescu Radu;

f) suplimentarea formațiilor de pavatori și atacarea lucrărilor pe mai multe fronturi consecutiv. Răspunde: ing. Lupășteanu Mihai, ing. Călin Ion și ing. Rădulescu Mircea;

g) organizarea transportului de pământ vegetal în două schimburi. Răspunde ing. Ghețu George.

IV. Măsuri cu caracter general

a) în vederea rezolvării operative a problemelor care apar pe parcursul execuției s-au organizat analize zilnice pe următoarele grupe de activități, și anume:

– lucrări de construcții, instalații, montaj marmură și lemn la interior. Răspund tovarășii ing. Cristea Marin din partea MILMC și ing. Ciurel Ștefan din partea OECC;

– lucrări la fațadele exterioare și interioare, terase, trotuare pietonale. Răspund tovarășii ing. Cristea Marin din partea MILMC și ing. Ciurel Ștefan din partea OECC;

– lucrări de amenajări exterioare, drumuri, alei, sistematizare verticală,

imprejmuirii, rețele de iluminat, apă și canalizare. Răspund tovarășii g-ral lt Bogdan Constantin și ing. Constantinescu Nicolae din partea MTTC;

b) tovarășii Ion Coman, secretarul CC al PCR, care răspunde de executarea acestui edificiu, va asigura în continuare legătura permanentă cu primii secretari din județele în care sunt unități ce asigură furnizarea materialelor și subsansamblurilor, iar tovarășii Ludovic Fazekas, vice-prim-ministru al Guvernului, care răspunde de Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare și Ministerul Industrializării Lemnului și Materialelor de Construcții, va coordona în continuare activitatea de prelucrare și montaj a subsansamblurilor din marmură, piatră și lemn ce se execută în unitățile din subordinea acestor ministere;

c) tovarășii Mihai Gere, șeful Secției Gospodărie a CC al PCR, va coordona în continuare activitatea de aprovizionare a cantinelor și bufetelor din incintă și cea de cazare a muncitorilor.

Formular cuprinzând cadrele de conducere care răspund nominal, în afara sarcinilor de serviciu, de finalizarea unor lucrări la Casa Republicii

Ing. Bumbăcea Vasile – coordonarea avizării soluțiilor de proiectare pentru lucrări interioare și exterioare;

Ing. Cârstea Florea – Sala Plenarelor; Sala Coloanelor; Salon D1 parter;

G-ral lt. Bogdan Constantin – Lucrări exterioare

Ing. Iliescu Iordan – Sala Unirii

Ing. Badea Petre – Sala România; Saloane și cabinete cota +70,50; Cabinet 1, cabinet 2 și saloane adiacente din Corpul Comitetului Central,

Arh. Burcea Ștefan – Saloane parter și etaj din Corpul Consiliului de Stat;

Ing. Sava Dan – Saloanele de la parter și etaj din Corpul E2;

Col. Bartoș Mihail – Corpul B3; galerie cota +9,00 corp A2' galerie cota +19,50 corp A1; Oficiu corp E4 cota -9,00; Terasă corp E3.

Ing. Dimitriu Alexandru – Corp E4 cotele -9,00; +0,00 și +9,00; Depozite zona Stadion; Corp B4.

Ing. Constantinescu Nicolae – Împrejmuiri, ziduri de sprijin; drum și alei; rețele exterioare.

Ing. Gheorghe Constantinescu – coordonarea execuției și montajului confecțiilor din lemn;

Ing. Marin Cristea – coordonarea execuției și montajului confecțiilor din piatră și marmură.

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Gospodărie de Partid, dos. nr. 5/1989

Sâmbăta, la ora 12:00, venea Ceaușescu la Casa Republicii

(Urmare din pag. 1)

Axa Est-Vest a Bulevardului Unirii, proiect preluat de la Carol al II-lea

Ceaușescu aștepta așadar inaugurarea Casei Republicii, o clădire pe care și-a imaginat-o și dorit-o cu mai bine de zece ani în urmă. „După cutremurul din 1977, Ceaușescu a căutat o posibilitate pentru realizarea centrului politic și administrativ al țării și a inițiat un program vast de construcții civile. Este interesant că, în aceeași perioadă, și în Franța se derula un vast program de investiții inițiat de președintele François Mitterrand și chiar am găsit în 1990 la Paris o carte în care se făcea o comparație între inițiativele în domeniul construcțiilor publice ale celor doi președinți. În București, în acest program de investiții, Casa Republicii era dominantă, dar cuprindea și alte clădiri publice de interes național. Mai întâi s-a construit pe axa Est-Vest a orașului, Bulevardul Unirii – proiect preluat de Ceaușescu de la Carol al II-lea, lucru care nu se prea știe. Apoi, în programul de investiții urmau să fie realizate ministerele din jurul Casei Republicii, clădirea Academiei Române, Hotelul Delegațiilor (care acum a devenit Hotelul Marriott și care inițial trebuia să găzduiască delegații veniți la ședințele Marii Adunări Naționale), Biblioteca Națională (nefinalizată), Muzeul Național (care e acum Casa Radio – tot nefinalizată), Muzeul Literaturii Române, Centrul de Congrese, Opera Română (care trebuia construită în spatele Bibliotecii), Magazinul Tineretului (acum Tribunalul București) și multe altele, în total 20 de obiective”, spune Anca Petrescu.

„În 1977 s-a organizat un concurs național, cum eu n-am mai văzut după Revoluție. Acest concurs a fost făcut public prin marile cotidiane ale vremii, Știința și România Liberă, iar programul și tema au fost anunțate prin Uniunea Arhitecților. Cum lucrarea mea de diplomă, susținută în 1973, avea ca subiect Centrul Civic cu amplasamentul pe Dealul Arsenalului, m-am înscris la concurs. Au fost 17 concurenți, printre care cinci colective de la Institutul de Arhitectură Ion Mincu, conduse de profesori universitari, echipe de arhitecți de la majoritatea instituțiilor de proiectare din București și din țară. Concurșul s-a derulat în mai multe etape: în prima, cea de urbanism, trebuia să găsim cele mai potrivite amplasamente pentru investițiile cuprinse în program și să modelăm spațiul urban astfel încât să găsim soluțiile cele mai adecvate. Aceasta etapă s-a încheiat în 1979 și a constat în mai multe prezentări succesive de machete, desene, materiale documentare etc.

Între anii 1980 și 1982 a urmat concursul pentru Casa Republicii, în care a trebuit să facem prezentări detaliate ale construcției în sine, ale propunerilor de decorațiuni interioare, cu machete volumetrice și detașabile pe etaje. La sfârșitul acestor etape de concursuri, varianta pe care am prezentat-o eu a fost aprobată, devenind astfel autorul proiectului care s-a executat. Am fost numit șef de proiect și am urmat apoi intens de muncă pentru realizarea construcției. A fost un concurs greu, istovitor, care a durat aproape cinci ani, din 1977 până în 1982, cu o mulțime de prezentări de materiale pregătite cu eforturi mari, machete, desene etc. A fost o perioadă care ne-a solicitat rezistența fizică, dar și creativitatea, capacitatea de organizare rapidă, căci cerințele erau foarte mari și timpul între prezentări foarte scurt”, își amintește arhitecta.

„Dar nici pe departe perioada de concursuri și cucerire a proiectului nu a fost atât de grea precum cea care a urmat după ce am fost numit șef de proiect complex și am primit enorma răspundere de a conduce lucrările de proiectare. Piatra fundamentală a fost așezată în 1984, iar până în 1989 se realizase 80% din construcție. „S-a lucrat într-un ritm infernal. Proiectul și execuția în șantier au mers în paralel. A fost dificil, pentru că trebuia să ai viziunea lucrului finalizat. Constructorul lua planșele direct de pe planșeta noastră. În fiecare săptămână se făceau machete pentru spațiile importante, machete vizionate de Ceaușescu. Eu nu mi permiteam să-mi iau nici un răgaz, pentru că, în paralel cu prezentările machetelor prin care îi arătam președintelui viziunea arhitecturală ce urma să o aibă spațiile, trebuia asigurată și frontul de lucru pentru 20.000 de lucrători care executau construcția”, relatează Anca Petrescu. „Asta

înseamnă că trebuia să ai grijă ca 20.000 de oameni, cam cât un orașel de provincie, să aibă ce munci. Adică la ora 7 dimineața, fierarul trebuia să aibă proiectul pentru armătură, betonistul trebuia să știe cum să așeze cofrajul și unde să toarne betonul, pietrarul trebuia să aibă desenele pentru execuția ornamentelor, ipsosarul trebuia să știe ce să modeleze, instalatorii trebuiau să își cunoască proiectele etc.” Toate aceste detalii tehnice erau realizate de o echipă de execuție, în urma aprobărilor primite de la președintele țării, pe machetele prezentate sub conducerea Ancăi Petrescu, autorul proiectului.

Detalii arhitecturale avizate

„Colaboram cu artiști plastici și tineri arhitecți, pentru realizarea machetelor, desenelor și altor materiale de prezentare, realizate în creion și acuarelă. Colectivul de execuție a proiectului a cuprins la un moment dat 200 de proiectanți, în perioada în care termenele deveniseră extrem de presante și se lucra aproape nonstop. Ca șef de proiect a trebuit să semnez pentru execuție peste 40.000 de planșe. Am colaborat cu oameni minunați, cu profesioniști adevărați, dintre care unii imi mai sunt alături și astăzi în proiectele pe care le realizez acum”, explică arhitecta.

Pentru spațiile principale era obligatoriu ca Ceaușescu să-și dea acordul în ceea ce privește arhitectura interioară. „Realizam planșe care ajungeau la o dimensiune impresionantă de 5-6 metri, făcute în acuarelă și care completau machetele. Uneori, decizia lui Ceaușescu venea după mai multe prezentări, și astfel rămânea foarte puțin timp pentru execuția proiectelor în șantier”, explică Anca Petrescu. „În general, Ceaușescu era atent la părerea specialiștilor. Vă dau un exemplu, la un moment dat lucrările la coloanele de marmură se împotmoliseră, deoarece producătorul nu mi putea face față sutelor de sculpturi ce trebuiau realizate. Cu mare prudență a fost informat Ceaușescu când a venit în șantier, Directorul întreprinderii „Marmura” tremura de teamă că o să-și piardă funcția, dar reacția lui Ceaușescu n-a fost, culmea, una de furie”, spune Anca Petrescu. „A urmat un dialog între președinte și executant, după care toată discuția a continuat în fabrică pentru a se căuta soluții. Ministrul construcțiilor a primit sarcina să realizeze un număr mare de pantografe prin care să mecanizeze realizarea sculpturilor în piatră. Incredibil, dar lucrurile s-au realizat într-o viteză extraordinară. Trebuie să recunosc că șantierul a beneficiat de o organizare excepțională, și cu greu putem ține pasul, ca proiectanții, ritmului constructorilor din întreaga țară.”

Cum se trăia în orașul acesta cu 20.000 de locuitori? Cu o presiune politică permanentă? „Presiunea a existat, dar, din punct de vedere politic, eu neavând nici o funcție, nu aveam ce pierde. Presiunea sub care am lucrat a fost cea a timpului, a miilor de muncitori cărora proiectantul trebuia să le asigure zilnic frontul de lucru și, mai ales, presiunea propriei mele exigențe de arhitect tânăr care vrea să realizeze o arhitectură de valoare. Nu știu dacă am reușit, dar știu că m-am străduit din răspuneri să pot face față complexei responsabilități pe care o aveam. A fost un galop al creației. Aveam o echipă tânără, lucrăm cu muzică, pentru a putea rezista când lucrăm până târziu în noaptea. Pentru noi, arhitecți, ingineri, era o ocazie unică. Ce gândeam să se realizeze a doua zi. Vedeam de la o săptămână la alta cum se ridică bolțile, pereții și se conturează spațiile. Lucram cu o pasiune extraordinară”, povestește Anca Petrescu. După 1989, construcția clădirii s-a oprit. „Veneam singurii pe șantier, îngrijorată pentru soarta acestui proiect, în realizarea căruia investisem cei mai frumosi ani ai vieții. Mă întâlneam pe șantierul abandonat cu ziarștii străini veniți din toate colțurile lumii să vadă «Palatul lui Ceaușescu». De fapt, ziarștii m-au salvat, au salvat construcția, prin interesul pe care l-au avut pentru ea din primul moment.” O construcție care a ajuns, în final, la o suprafață de 350 de mii de metri pătrați și o înălțime de 84 de metri. Cu 2.000 de coloane de marmură în interior, 2.500 în exterior și 700 de uși de lemn masiv... O construcție în care statul comunist investise 19 miliarde de lei. Și la care lucraseră 20.000 de oameni pe șantier și un milion de alți oameni în cariere de marmură și piatră, fabrici de beton, fabrici de prelucrare a lemnului, ateliere de sculptură, răspândite în toată țara.

Monica IORDACHE-APOSTOL

Nota Ambasadei României la Budapesta

(Urmare din pag. 1)

În cadrul plenarei au mai fost dezbătute și aprobate propunerile privind renunțarea de către PMSU la atribuțiile pe care le-a deținut anterior în problemele de cadre, ca și la dreptul de a desemna candidații pentru Parlament. CC a acceptat, de asemenea, propunerea ca în viitor gărzile muncitorești să fie îndrumate și controlate de Consiliul de Miniștri, și nu de partid.

Dezbatând problema funcționării „cercurilor reformei” în cadrul PMSU, Comitetul

Central a luat poziție în favoarea dreptului membrilor partidului de a-și exprima opiniile, avertizând, totodată, împotriva organizării la nivel național a unor structuri, altele decât cele prevăzute de statutul partidului.

Planarea a salutat recenta înființare a noii organizații a tineretului, Demis – Uniunea Tineretului Democrat Maghiar – la congresul din luna aprilie a.c., care a înlocuit Uniunea Tineretului Comunist. Ea a hotărât, de asemenea, înființarea unui „Forum de conciliere”, în legătură cu care urmează să fie

dată publicității declarația detaliată.

CC al PMSU a ascultat o informare despre starea sănătății președintelui partidului și a hotărât eliminarea lui Janos Kadar din funcția de președinte al PMSU, precum și din calitatea de membru al Comitetului Central.

Mesajul scris adresat de CC al partidului ungar lui Janos Kadar, în legătură cu aceasta, va fi dat publicității ulterior.

În cercurile politice și diplomatice de la Budapesta se discută că Janos Kadar și-ar fi tăiat venele de la o mână, cu intenția de a se sinucide, cu circa două săptămâni în urmă,

din cauza intențiilor de a-l face răspunzător pentru criza economică actuală, dar și pentru rolul jucat în condamnarea la moarte a lui Imre Jagy.

În vederea ocupării funcției de președinte al partidului, a fost înființată o comisie a CC al PMSU.

9 mai 1989, ora 20:00
Document din volumul: 1989 – Principiul dominului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Editură de Dumitru Preda și Mihai Rețegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p. 59-60

STEAUA ȘI DINAMO, UMĂR LA UMĂR

Cămtăru (dreapta) a marcat 15 goluri pentru Dinamo în sezonul '88-'89

FOTO: Revista SPORT

Programată la mijlocul săptămânii, pentru a oferi jucătorilor primei reprezentative câteva zile în plus de pregătire a meciului cu Bulgaria din preliminariile Campionatului Mondial 1990, etapa a 27-a a Diviziei A la fotbal a consemnat rezultate firești.

Campiona en-titre, Steaua, s-a impus fără probleme la Sibiu în fața localnicilor de la FC Inter, la capătul unui meci în care a fost superioară adversarei pe toate planurile. Trupele lui Anghel Iordănescu i-au fost necesare doar 11 minute ca să deschidă scorul, foarte târziu Dan Petrescu înscriind cu capul după un corner executat la bara opusă de Lăcătuș.

Nu înainte de a expedia un balon la incheietura barelor, șeptarul „roș-albaștrilor” și-a adus o contribuție remarcabilă și la golul de 2-0. Angajat în adâncime cu o pasă lungă de Hagă, Lăcătuș a preluat în careu și nu a mai putut fi oprit decât prin fault. Penalty-ul a fost transformat de Hagă. În partea a doua a jocului, Steaua a redus turajia motoarelor, dar, chiar și așa, a mai marcat o dată, prin Pițurcă.

Tot cu 3-0 pentru oaspeții s-a terminat și meciul de la Cluj dintre Universitatea și Dinamo. Mai mult, desfășurarea ostilităților partidei de pe Someș a semănat foarte tare cu cea a confruntării de la Sibiu,

„roș-albi” punctând, la fel ca steliștii, de două ori în prima repriză, și o dată spre final. Au marcat pentru Dinamo, în ordine, internaționalul de tineret Florin Răducioiu, Mateuș și Cămtăru. Într-un alt joc al etapei a 27-a, Rapid a luat o importantă gură de oxigen, câștigând fără drept de apel, scor 5-0, în fața „ce-nușăresei” ASA Târgu-Mureș. Cei mai buni oameni ai partidei din Giulești au fost, de departe, atacanții Ioan Goanță și Iosif Damaschin, care au marcat trei, respectiv două goluri. Gratie acestui succes categoric „alb-vișniții” i-au pasat Corvinului ultima poziție retrogradabilă, pe care o ocupau

DIVIZIA A, ETAPA A 27-A

FC Inter – Steaua	0-3
D. Petrescu (11), Hagă (40 – pen.), Pițurcă (80)	
„U” Cluj – Dinamo	0-3
Răducioiu (7), Mateuș (45), Cămtăru (78)	
SC Bacău – Flacăra	1-0
Grigoraș (64)	
FC Bihor – FC Farul	2-0
Terheș (52), Szeșeș (85 – pen.)	

Rapid – ASA Tg. Mureș	5-0
Damaschin II (1, '89), Goanță (12, '21, '31)	
FC Argeș – FCM Brașov	0-0
Sportul – Corvinul	5-1
Țârlea (12), Stănci (67), Buțerchi (28), S. Răducanu (51, '86) / I. Petcu (35)	

Meciurile Victoria – Oțelul și Universitatea Craiova – FC Olt au fost amânate.

CLASAMENT

1. Steaua	26	24	2	0	93-24	50p
2. Dinamo	27	24	1	2	104-23	49p
3. Victoria	26	18	4	4	66-37	40p
4. Flacăra	27	13	4	10	50-35	30p
5. Sportul	27	13	2	12	44-43	28p
6. FC Inter	27	12	3	12	35-42	27p
7. FCM Brașov	27	10	5	12	40-44	25p
8. FC Olt	26	9	7	10	27-38	25p
9. FC Bihor	27	9	6	12	30-31	24p
10. FC Argeș	26	10	3	13	32-37	23p
11. Univ. Craiova	26	9	5	12	38-48	23p
12. „U” Cluj	26	8	7	11	34-45	23p
13. SC Bacău	27	10	2	15	42-47	22p
14. FC Farul	27	10	2	15	24-39	22p
15. Rapid	27	10	2	15	32-47	22p
16. Corvinul	26	9	2	15	32-55	20p
17. Oțelul	26	7	5	14	26-49	19p
18. ASA	27	2	2	23	16-81	6p

Etapa viitoare:

FCM Brașov – FC Inter, ASA Tg. Mureș – FC Argeș, Corvinul – Rapid, Oțelul – SC Bacău, FC Farul – Victoria, Steaua – FC Bihor, FC Olt – „U” Cluj, Dinamo – Sportul Studențesc, Flacăra – Univ. Craiova.

înaintea acestei etape. O altă echipă amenințată cu retrogradarea, SC Bacău, a câștigat pe teren propriu, scor 1-0, disputa cu Flacăra Moreni, printr-un gol înscris de Petre Grigoraș, nimeni altul decât actualul antrenor al Oțelului. Singurul rezultat de egalitate al etapei s-a înregistrat la Pitești, unde FC Argeș și FC Brașov s-au anihilat reciproc. În fine, la Oradea, după o

primă repriză albă, FC Bihor și-a valorificat avantajul terenului propriu și s-a impus cu 2-0 în fața celor de la Farul Constanța, iar, în Regie, Sportul Studențesc i-a administrat un sec 5-1 Corvinului, formație slabă și serios după plecările la Dinamo ale mai multor jucători de bază, în frunte cu Mateuș, Rednic, Andone și Klein.

Marius MIHALCEA

DIN PRESA INTERNAȚIONALĂ

„Vântul schimbării” dezgheață Ungaria

Budapesta – Privind orașul de pe fereastra biroului său, prin care trecea adierea neobișnuit de caldă a Dunării, un oficial al partidului comunist întreabă încet: „Crezi că peste ceva timp perioada asta va fi numită Primăvara de la Budapesta?”, scria ziarul american The Boston Globe.

Maghiarii își amintesc prea bine primăvara de la Praga de acum 21 de ani, când mișcarea reformistă din Cehoslovacia căuta să elibereze țara din lanțurile trecutului stalinist – mișcare ce a fost până la urmă strivită sub tancurile sovietice. Aici, la Budapesta, în fațadele clădirilor încă mai există urme de gloanțe care amintesc de sângeroasa revoltă împotriva ocupației ruse din 1956.

Sub toleranță îndrumare a lui Mihail Gorbaciov, însă, în Ungaria se întrevăd schimbări electrizante, pe care puținii le-ar fi putut prevedea chiar și acum un an. Acum presa este liberă să ancheteze și să critice guvernul. O nouă constituție este discutată și proiectul ar trebui să fie gata până în luna iunie. „Iar când noua constituție va fi gata”, spune un diplomat occidental, „steaua roșie va fi dată jos de pe Parlament. Rolul Partidului Comunist nu va mai fi același.”

Cărți și autori care înainte erau interziși sunt acum acceptați. Naționalismul este în ascensiune. Alegeri libere au fost anunțate pentru anul viitor – anunț care ar putea zguduia din temelii sistemul comunist și supremația Partidului Comunist, pentru că li se va permite să participe în cursă și partidele neocomuniste. Săptămâna trecută, un escadron de tancuri al diviziei 13-a sovietică, unitate aflată în Ungaria din perioada revoltei din 1956, s-a întors în URSS. Aceste tancuri și cei 2.000 de soldați sovietici au reprezentat prima retragere unilaterală de trupe și fusese anunțată de sfârșitul anului trecut.

Liberalizarea politică a Ungariei – și a vecinei sale, Polonia, unde mișcarea Solidaritatea a fost de curând legalizată și unde alegerile libere au fost anunțate – este cu un pas înaintea schimbărilor lui Gorbaciov din Uniunea Sovietică. În actuala ediție a „Foreign Affairs”, Michael Mandelbaum, specialist expert în politică internațională, scrie: „Păstrarea unei forme de socialism sovietic în țările Europei de Est a fost o axiomă pentru ceece națiuni. Va fi dificil să se renunțe la acest principiu pentru că existența regimurilor comuniste din afara Uniunii Sovietice este strâns legată de legitimitatea Partidului Comunist de a conduce Rusia.”

Dar chiar această axiomă este pusă la îndoială. „Nu trebuie să uităm că în această perioadă curente diferite vin atât din Est, cât și din Vest”, spune André Erdős, specialist în securitate europeană al Ministerului de Externe maghiar. „Mitul blocului estic monolitic nu mai există.”

Țări care odinioară erau dirijate de sovietici au acum libertatea de a-și alege propria cale. Ungaria și Polonia optează pentru sistemul economiei de piață, alegeri libere și pluralism politic. Alții, cum sunt Germania de Est și Cehoslovacia, se opun cu fermitate reformelor lui Gorbaciov.

Oficialul german, Kurt Hager este desori citat afirmând că „doar pentru că vecinul meu își schimbă tapetul, asta nu înseamnă că și eu trebuie să o fac”. Conducătorul stalinist al României, Nicolae Ceaușescu, merge și mai departe, spunând că Gorbaciov „capitulează în fața capitalismului”.

Ca și în Uniunea Sovietică, în Polonia și Ungaria declinul economic este cel care favorizează glasnostul și perestroika. Cel mai proeminent reformist maghiar, Imre Pozsgay spune că deși dictatura poate conserva puterea, țara nu poate fi adusă pe linia de plutire.

Pozsgay, viceprim-ministru, a sugerat chiar că, asemenea vecinei sale, Austria, Ungaria ar putea și ea să devină într-o zi neutră, sau poate chiar orientată către Vest. „Prezentul este un coridor la capătul căruia se află Comunitatea Europeană”, a spus acesta în cadrul unei conferințe de presă, săptămâna trecută la Londra.

Maghiarii glumesc spunând că monarhia Austro-Ungară, care s-a prăbușit în 1918 va fi reinstaurată înainte ca cele două Germanii să se reunescă.

Gorbaciov însuși a vorbit despre „independența absolută” pentru toate țările socialiste și dreptul fiecăreia de a urma propriul drum către socialism. Dar unii reformatori ai partidului se tem că totuși Gorbaciov are limitele sale. Ei nu au uitat că amenințarea Ungariei de a părăsi Pactul de la Varșovia a fost în 1956 pictura care a umplut paharul sovieticilor. Gyula Horn, ministrul de Externe maghiar a declarat de curând într-un interviu că neutralitatea nu este posibilă și că succesul reformelor lui Gorbaciov nu este garantat. A mai spus că puterile occidentale au transmis Ungariei că aceasta va fi valoroasă atât timp cât încearcă să impună reforma în interiorul Pactului de la Varșovia. Ungaria însă dorește să intre în Consiliul European și speră să fie inclusă într-o „zonă externă” a pieței comune și să deschidă un canal comercial cu Vestul.

Istvan Foldesi, membru al Comitetului Central și consilier al liderului maghiar, Károly Grisz, a spus într-un interviu că guvernul său nu dorește să îl supere pe Gorbaciov cu poziții intransigente și că ieșirea din Pactul de la Varșovia ar fi o provocare prea mare. A confirmat că țările vestice nu incurajează neutralitatea Ungariei – această poziție fiind determinată, după părerea sa, de faptul că NATO nu vrea să dea semnale de încurajare în interiorul organizației cu privire la neutralitate. În teorie, va fi posibil ca atât votanții din Polonia și Ungaria să scoată partidul comunist de la putere deși în Polonia, Solidaritatea a acceptat o formulă de alegere prin care dă puterile accesului la un număr suficient de locuri încât să mențină controlul în parlament.

Foldesi spune că partidul comunist maghiar speră să obțină un compromis similar pentru ca tranziția la democrație să nu fie bruscă. Dar încă nu s-a ajuns la nici o înțelegere. „Vrem să câștigăm”, spune el, „dar suntem pregătiți să acceptăm rezultatele alegerilor și să intrăm în opoziție dacă pierdem”.

Ritmul schimbării de aici este amețitor dacă luăm în considerare faptul că János Kádár, liderul partidului pe care rușii l-au instalat în 1956, a fost îndepărtat de la putere abia anul trecut, în luna mai. Principala caracteristică a noii Ungarii este dată de dezbaterile asupra evenimentelor din 1956, care au adus aici tancurile rusești și-au soldat 20.000 de victime. Partidul Comunist a calificat întodeuna revolta ca pe o „contrarevoluție”. Pozsgay și liderii opoziției numesc acum evenimentele din 1956 „revoluția populară”.

Distincția semantică este foarte importantă și pune în discuție legitimitatea, atât pentru Partidul Comunist, cât și pentru prezența sovietică în Ungaria. În 1956, Imre Nagy, conducătorul revoltei, a fost înfrânt și spânzurat împreună cu alte sute de participanți, trupurile lor fiind îngropate în morminte nemarcate. Demonstrațiile populare de anul trecut au cerut ca Nagy să fie reabilitat. În luna iunie a acestui an, rămășițele sale vor fi exhumate și îngropate cum se cuvine. Guvernul a ajuns la compromisul de a admite că revolta a început ca o răzvrătire a maselor, dar ulterior s-a transformat într-o mișcare contrarevoluționară. Însă opinia generală nu ține cont de poziția oficială și Nagy este recunoscut ca fiind un erou al luptei împotriva ocupației sovietice.

Libertatea artistică atinge cote maxime. Scriitorii, care odată erau în afara grațiilor puterii, sunt acum acceptați. György Konrád, ale cărui romane au fost publicate în multe limbi în străinătate, este acum publicat și în țara sa natală, împreună cu soția sa, Konrád a urmărit uluit un documentar difuzat de televiziunea publică despre „deportarea” maghiarilor în lagăre de concentrare, după instalarea comuniștilor la putere, din 1945.

Acum câteva luni televiziunea nu ar fi putut să difuzeze un asemenea documentar”, spune el. Televiziunea de stat maghiară a difuzat de curând și un interviu cu Alexander Dubcek, liderul cehoslovac care a fost debarcat după ce Primăvara de la Praga a fost suprimate. La acea vreme Dubcek a criticat dur guvernul maghiar pentru sprijinul acordat rușilor în invazia din 1968.

Spre uimirea și consternarea birocraților comunisti, militanții ecologiști au strâns 120.000 de semnături pentru a bloca proiectul de construire a unui baraj pe Dunăre, acțiune care nu demult i-ar fi aruncat în închisoare. Dar astăzi, articole de presă și reportaje condamnă proiectul, reclamând rispa resurselor și amenințarea la adresa mediului inconjurător. Acest baraj a devenit simbolul pentru tot ceea ce înseamnă îngâmfarea și megalomania statului, împotriva cărora luptă preastroika. Următorul pas pe care maghiarii îl planuiesc este scoaterea din funcțiune a întreprinderilor de stat care nu sunt profitabile și înlocuirea lor cu industrii de înaltă tehnologie care să aducă în Ungaria investiții străine.

Dar dacă toate partidele vor participa la alegerile libere, atunci cine va risca să fie nepopular anunțând măsuri de austeritate? „Chiar o să spună acești politicieni, «uitați ce va oferim – prețuri mai mari, inflație, somaj, muncă mai multă și disciplină?»” întreabă Béla Kádár, directorul Institutului pentru Planificare. „Toate acestea sunt necesare în tranziția către o economie sănătoasă.”

„Va trebui să se renunțe la subvențiile inutile, ceea ce se va reflecta în prețuri mai mari și inflație. Fabricile neeficiente vor trebui închise, iar asta va duce la șomaj. Iar facilitățile oferite de socialism – servicii medicale gratuite, sistemul de învățământ gratuit și mijloacele ieftine de transport – vor trebui modificate sau poate că va fi nevoie chiar să se renunțe la ele.”

„Va fi nevoie de mai multe sacrificii din partea populației”, spune Kádár. „Vom avea nevoie de cineva ca Churchill, care să ne ofere doar lacrimi și sudoare. Sperăm că sângele poate fi evitat, că nu va fi nevoie de violență.”

„Trebuie să menținem un nivel acceptabil de stabilitate, să nu supunem pe-rostroika și pe Gorbaciov la prea mult presiuni. Dar există oficiali atât aici, cât și în Uniunea Sovietică, care ar fi foarte deranjați dacă în Ungaria o situație scăpată de sub control l-ar pune într-o lumină proastă pe Gorbaciov. Există tabere cărora nu le-ar displacea ca noi să eșuăm. Dar nu avem de ales, decât să mergem înainte.”

Crucea Roșie din România, organizație de masă

La 8 mai se serba Ziua mondială a Crucii Roșii. În România, în cei 113 ani de existență, societatea se transformase dintr-o instituție de binefacere patronată de prinți și regine într-o organizație de masă în sprijinul politicii demografice a partidului și a statului.

CRR, sub patronajul Reginei Maria

În vara anului 1876, principele Dimitrie Ghica, alături de Dimitrie Sturza, Grigore Cantacuzino, Carol Davila, A. Fotino și Panait Iatropol, a organizat Societatea de Cruce Roșie din România (CRR), cu sediul la Spitalul Colțea (unde se afla și Eforia Spitalelor Civile). Pentru un deceniu, a funcționat în paralel și o „Societate de Cruce Roșie a doamnelor”, care strângea fonduri și pregătea voluntari. Din 1915, a existat o singură instituție de profil, sub patronajul Reginei Maria. Crucea Roșie, nădejdea tuturor în timp de pace, ca și în război, nu trebuie să piară. Cu toții, de la mică mare, să o sprijinim cu evlavie, cu însuflețire, cu nesfârșită dragoste”, a îndemnat nepoata Reginei Victoria la ceremonia de unificare. Și-a respectat cuvântul în timpul primului război mondial, când a devenit un model de abnegație pentru voluntarii CRR, acordând primul ajutor în spitalele de campanie. Impresionați de curajul ei, mulți au supranumit-o de atunci „regina-mamă”, „mama răniților” și „regina-soldat”. Adeseori, mândră de descendența sa din Casa Regală a Albionului, îi plăcea să povestească o întâmplare. „Se inocula contra tifosului exantematic tot personalul unui spital; singură, o

„nurse” (soră, n.r.) bătrână rezista și când s-a încercat să o convingă, baba a răspuns foarte mândră: «Sunt englezoaică.»”

La finele „marei război”, CRR a îndeplinit misiuni de combatere a bolilor contagioase (tuberculoza, malarie, holera), răspândind totodată în mediul rural normele elementare de igienă sanitară. Bunoaară, în 1920, echipele CRR, formate din medici și infirmiere, au străbătut zonele afectate de malarie, acordând gratuit medicamente și consultații. În țară, s-au înființat sub egida societății șase spitale de campanie, 16 spitale normale, 55 de cantine și 40 de infirmerii de gară. În timpul celui de-al doilea război mondial, femeile-pilot din Escadrila Alba a CRR (Maria Drăgescu, Nadia Russo, Virginia Thomas, Ioana Grădinescu, Virginia Duțescu) s-au distins prin curaj, participând la misiuni de salvare a soldaților răniți.

După 1948, cadrele de conducere și compoziția de clasă s-au schimbat, în fruntea instituției fiind numiți muncitori, membri ai PMR. Din istoria oficială a CRR au dispărut prinții și Regina Maria, iar eroinele „Escadrilei Albe” au fost scoase din rândurile aviației române. La vremuri noi, oameni noi! În fruntea societății sanitare a fost numită Constanța Crăciun, ilegalistă cu state vechi în partid. CRR s-a distins totuși în câteva misiuni, în sprijinul refugiaților greci în România și a populației Coreii, afectată de războiul dintre nord și sud. Începând cu 1965, câteva atribuții specifice ale CRR (educația sanitară, organizarea și pregătirea grupelor sanitare, înființarea postu-

rilor de prim-ajutor) au fost transferate Ministerului Sănătății.

În deceniul opt însă, CRR dobândise caracterul unei organizații de masă. Conform cifrelor, în 1989, CRR număra 7,5 milioane de membri, distribuți în 64.731 de comitete și comisii organizate pe principii teritoriale și al locului de muncă, sprijinite de 760.000 de activiști obștești. Cotizația anuală către CRR devenise între timp obligatorie pentru orice „om al muncii”. Potrivit rapoartelor de activitate, angajații CRR combătuseră fumatul și abuzul de alcool, susținuseră programe de prevenire a maladiilor cardiovasculare, ale aparatului respirator. În acord cu noua politică demografică a partidului și statului, organizația primise și alte sarcini (combatere a avorturilor, perfecționarea activității financiar-gospodărești).

Până și înfăptuirea politicii externe era pe lista obiectivelor CRR. Însuși „Tovarășul” trase sarcina la ultimul Congres al societății, desfășurat la 20 martie 1989: „Crucea Roșie trebuie să militeze mai activ pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare cu organizațiile similare din toate statele lumii, fără deosebire de orânduire socială, să acționeze pentru creșterea contribuției acestora la afirmarea și promovarea cu tărie a unui curs nou în viața mondială, pe baza principiilor egalității depline în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne, în interesul popoarelor, al cauzei păcii, securității, înțelegerii și colaborării internaționale.”

Florin MIHAL

tv 9 mai 1989

19:00 Telegazeta
19:20 File de glorioasă istorie
Eroice bătălii pentru independența României, pentru victoria asupra fascismului
Redactor Horia Vasiloni
19:40 Industria – programe prioritare
Dezvoltarea bazei proprii de materii prime și de resurse energetice

Acțiuni și inițiative pe șantierul viitoarelor capacități ale industriei energetice
Redactor Radu George Serafim
20:00 Imagini din RS Cehoslovacă
Documentar de Mihai Tatuli, Gheorghe Marian
20:20 Film artistic. Ultimul meci
Producție a studiourilor cehoslovace

Premieră tv
Cu: Marek Vasut, Eliska Balzerova, Josef Nedorost, Ferdinand Krůta, Josef Vinklár, Pavel Nový, Jana Krausová, Evelina Steimarová, Cestmír Randa, Robert Vrchota, Karel Hermánek, W. Kowalski
Regia Jaroslav Soukup
21:50 Telegazeta
22:00 Închiderea programului

Franjuri

ORIZONTAL: 1) Izvor de ape minerale pentru oameni afectați – Stigmatul pompos al truției vanitoase. 2) Descântec de frică pentru cei slabi de inger. 3) Perdea vaporosă care nu se agată nicăieri (pl.) – Lințoliu de gală al renașterii timpurii. 4) Invențiile năstrușnice ale copiilor minune. 5) Final de verset într-un context poetic! – Număr de pantomimă bisat la nesfârșit – Darul mirelui pentru socrii mari. 6) Tripla alianță într-o ipostază cu cântec – Căldări de piatră pentru apă de ploaie. 7) Marșul triumfal al victoriei pacifiste (pl.) – Spiriduz năzdrăvan în lumea Fraților Grimm. 8) O fată mult cântată prin părțile Banatului – Limbă lungă care toacă tot timpul. 9) Bătăie de joc ca la ușa cutelului – Un fel de a se prinde în cuie fără a folosi ciocanul. 10) Unul de prin părțile locului – Invocare a binelui, însoțită de închinări – Diferență specifică între un amic și un inamic! 11) Sămure de adevăr spulberând orice inchipuire – Horă îndrăcită pe strune de acvilon.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Dicționar ELF

Revista Rebus nr. 15/1989

pentru cernut privirile. 5) Anticar sui-generis care nu vinde cărți – Cheia mucalților pentru clauza posacilor. 6) Notă de referință într-o probă scrisă (abr.) – Pilule otrăvite administrate pe cale orală – Avalanșă pornită la marginea aversei! 7) Meniu fix servit la botul calcului – Acțiuni desfășurate așa în

goană. 8) Enigme pe care nu le-a putut încă nimeni dezlega – Centru de lapte amplasat mai în spate. 9) Figura fătarnică a unuia care trage sforile. 10) Sărman rățacitor în labirintul nopții – Sprijin precar în urcușul vieții. 11) Zăgaz surpat de talazul cetezanței – Gene pentru pleoapa unui ochi de sticlă (sg.)

amintiri

CIRCUL GLOBUS BUCUREȘTI

BIULE DE STAT BUCUREȘTI PREZINTĂ LA PIAȚA DE ARTISTE CONCERTIERE
ASTFELUI CONCERTIERE
● ÎN REPUBLICANTATE, numărul de apariții de la Circul de Stat București este de 10.
● ÎN ANUL 1988, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 1989, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 1990, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 1991, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 1992, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 1993, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 1994, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 1995, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 1996, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 1997, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 1998, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 1999, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 2000, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 2001, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 2002, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 2003, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 2004, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 2005, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 2006, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 2007, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 2008, numărul de apariții este de 10.
● ÎN ANUL 2009, numărul de apariții este de 10.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
ICL Alimentară 1, cu sediul în Piața Amzei nr. 13, încadrează următoarele categorii de personal: lucrători gestionari, vânzători produse alimentare. Solicitanții trebuie să aibă domiciliul stabilit în municipiul București și să fie absolvenți ai Liceului economic sau ai Școlii profesionale comerciale.

Întreprinderea Produce Cosmetice Miraj – București, încadrează, conform Legii 12/1971, paznici, lăcătuși, mecanici categorie 4, electro sau motostivitori, mecanici auto, acumulator